Iancu Văcărescu

Primăvara amorului

Primăvara amorului

Iancu Văcărescu

Editura Bestseller

bestseller

Carte electronică publicată cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Buna vestire

Îmbărbătați-vă, români! Vă îndreptați greșala,
Acestor Table voi urmați și lepădați sfiala;
D-întâi temeiuri, Legea aveți și-întreaga moștenire
De nume, fapte de români și a Patriei iubire.
Oricare om veți auzi, ce către voi vorbește
Cu-al maicei voastre dulce glas răspundeți-i frățește,
Prea nobil este orice rang de orice stăpânire,
Dar toți românii sunt datori nobili a fi din fire.
Iubiți mărirea de români, cinstiți acest sfânt nume,
Și a-l cinsti îndatorați prin fapte mari pre lume,
De neamuri câte sunt greșeli vedeți în istorie,
De nedreptate vă feriți, de lene, de mândrie,
Pravili temeinice clădiți, fiți Bruți spre a le ține,
Ciceroni și Coriolani având, păstrați-i bine.
Voi duh aveți curând să fiți orice, puind silință,
D-ostași, plugași și învățați acum e trebuință,
Trei căpetenii d-aste stări ținând oblăduirea.
Pre toți ca mădulari d-un trup să-i poarte-n veci unirea,
Ostașu făr' a fi semeț, să simtă bucuria,
Când a lui sânge șiruind căștigă bătălia,
Plugașu nu pentru câștig, ci pentru cinstea mare,
Că și-a hrănit mulți frați ai săi, verse cu drag sudoare,
Iar învățatul e dator să dea poveți la toate,
Și-a fi-nvățat desăvârșit, iar nu pe jumătate;
El fie tot respunzător, el aibă îngrijire
De-a fi-ntre câte trele stări unire și iubire,
Urâți și numele de lux, de jaf, de tiranie
Și cel de aur veac la voi îndată o să vie.

Primăvara amorului

N-am să scap, în piept port doru
Piste ape, piste munți;
Văz că piste mări Amoru,
Când o vrea își face punți.

La Carpați mi-au adus jalea,
Lor am vrut s-o hărăzesc;
Resunetu, frunza, valea,
Apele mi-o îmmulțesc!

Mii de pedici, mii de curse
Piste firea toat-a-ntins,
Lăcrămi în zădar sunt curse:
Unde-oi merge eu sunt prins.
.....
Se întinde o câmpie
De subt poale de Carpați,
Câmp deschis de vitejie
La românii lăudați;

Surpături sunt de o parte,
D-un oraș ce a domnit;
O gârliță-ncoaci desparte
Un crâng foarte-nveselit.

Acolo am eu căscioară
Pe un vârf de delișor;
Curge-n vale-i o apșoară
Murmurând încetișor.

În potrivă zmăltuite
Dealuri altele se văd,
Ș-în vălcelile-nflorite
Miei pasc, alerg, se joc, șăd.

Lăsând ale lumei mare
Cinsti, nădejdi și fumuri seci,
Amăgiri cu-ncredințare,
Vrăjmași calzi, prieteni reci;

Acolo cu sănătatea,
Cu odihna însoțit,
Toat-a vieții bunătatea
Dobândeam eu îmmulțit.

Când la vie, la grădină,
Când la câmp de multe ori,
Cu o muncă prea puțină
Pildă dam la muncitori.
Când cu mreji amăgitoare
Vii prindeam păsări din zbor;
Când prin țevi fulgerătoare,
Cu plumb le-asvârleam omor.

Când cu câinii prin pădure
Vulpe, epure fricos,
Lupul nărăvit să fure
Îl răneam mai cu prisos.

Trăgeam mulți din lăcuința
Ce-au adânc l-al apei fund;
Câți, dând la-nșălări credința,
Undiți lesne îi pătrund.

Muncă, luptă, călărie,
Jocuri, umblete pe jos,

M-întăreau cu veselie,
Și-mi dau-nvederat folos.

Curăția și măsura
Masa mea împodobia,
Mulțumea stomah, ochi, gura;
Dar mă sătura d-abia.

Musele, ce-mi sunt dragi foarte,
Aveau ceasul hotărât,
Când cu cei carii n-au moarte
M-întâlneau numaidecât.

Cu nespusa lor dulceață
Mințile mi le-mmulțeau;
Mână, duh, ochi, limbă, viață
Toate mi le-nsuflețeau.
Atunci cu încredințare
Deslușeam un veac mai bun;
Cu a cărui așteptare
Răul, oamenii suppun.

D-amărunt privind natura,
Planeți, răsărit, apus,
Stam gândind: Așa făptura
Cine-ar fi-nvârtind de sus?!

Câtă slavă se cuvine
La unul ca El, i-o dam!
Ș-însumi mulțumit cu mine
Mă duceam și mă culcam.

Dormind astfel într-o noapte
Somnu-ntâi, ca vre un ceas;
Mă deștept, înțeleg șoapte,
Simț că de copil e glas.

Strigând întreb: "- Cine este?
Cine-aicea s-a băgat?
Cine-aici fără de veste
A-ndrăsnit de a intrat?"

Mă uit!... Ce să văz? Minune!
Prea ciudat un copilaș
Fricos cere ertăciune,
Se roagă să-i dau lăcaș.

Văz în spate-i arepi zmulte,
Port frumos, dar sfâșiat;
Gata el să-mi spue multe,
Eu de somn îngreuiat,
-"Las' - îi zic - om vorbi mâine,
Acum culcă-te de vrei,
De ți-e foame, iată pâine,
Apă, vin de-i vrea să bei".

– „Dragul meu! d-acestea toate -
Zice el - îți mulțumesc;
Ți-e somn, văz; dar, de se poate,
Oarește am să-ți vorbesc.

Cât de mic sunt, vezi prea bine,
Nici beau, nici mănânc, nici dorm,
Și acei ce sunt cu mine
Prea puține ori adorm.

Somnul, celor care place,
E vrăjmaș omorâtor,
El îi face-n veci de zace
Ș-a mai multă viață mor.

Eu pe tine cu plăcere
Poci să te țiu tot deștept;

Ș-orice-i vrea-ți dau făr-a cere,
Să te rogi mult nu aștept.

Vorbind nu știu ce vrăji face,
Somnul văz că mi-a perit;
De unde dormeam în pace,
Îmbrăcat m-am pomenit.

Tot spre el, nevrând, mă poartă
Un puternic nu știu ce!
Ce-al ticnitei mele soartă
Fir, când el veni, tăie.
Frumos caută, îmi zâmbește,
Mi-e drag, îl iubesc mai mult.
C-o blândețe el vorbește
D-aș vrea tot ca să-l ascult.

Zice: -"Aici nu este locu
Unde poci eu ca să-ți spui
Cine sunt, la ce norocu
Mă făcu să mă suppui".

Binișor mă ia de mână,
Ș-într-o clipă m-aflu eu
În crângșor, unde-o fântână
Curgând face helești eu.

Pe acelui undă lină
A nopții făclie stând,
Îndoită dă lumină
Din oglindă-i s-întorcând.

Pe cer mii de mii de stele
Semănate străluceau;
La câmp focuri de surcele
De departe văpăiau.

Briliant vărsa cu fală
Al fântânei viu susur,
O tăcere, o luceală
Preste tot domnea-mprejur.

Firei, glasul cântăreții.
Blândei, dulci privighitori,
Spunea-ntoarcerea verdeții,
Ș-a luminei după nori.
Apoi doru-i venea-n minte,
Ea de jale se spărgea,
Nevorbind spunea cuvinte
Ce simțirea atingea.

Înfoca spuindu-și tângu,
Subt ea un copaci stufos
Ce de nalt stăpânea crângu
Ne-a dat razem șezând jos.

Ast loc, el, și vreme-alege,
Astfel începând vorbi:
"- Că e cea mai veche lege
Pe pământ ca-n cer, vei ști,

Cu plăceri, sau cu durere,
Câte trăesc, vor, nu vor,
Curând, ori cu-ntârziere
Stăpânite-a fi d-Amor.

Amor care dumnezeii,
Îl slăvesc de Dumnezeu
Ce-nblânzește tigrii, leii,
Ș-înalță pe om, sunt eu".

Câte-a făcut biruințe,
Câte jocuri, cui, mi-a spus;

Cum ia Joiu-nchipuințe;
Ercule cum umple fus.

"- Slavă - zice - îndestulă
Nici o slavă nu-mi era,
Al meu braț viteaz, de hulă,
Pretutindeni m-apăra.
Iar acuma făr-a prinde
Eu de veste nicidecum,
Fără arcu a-mi întinde,
Fugar m-am trezit pe drum.

Mare foarte a fost jocu
Și de tot ne-așteptat;
Într-ascuns viclean norocu
A mea stingere-a lucrat.

A puterei săvârșire,
Frumusețele deplin,
Daruri mari au strâns oștire,
Și oricâte spui, zic puțin.

La un loc toți nurii crește,
Șaisprezece anișori,
Ș-în fetiță-nchipuește
Fulger de biruitori!

Tocmai prin această țară
Ce-o știam de tot a mea,
D-astfel d-întâmplare-amară
Eu nu mă puteam temea,

Neferit, fără gătire,
La arme nici mai gândind,
Plin de râsuri, de iubire,
La suppușii mei venind.

Zăresc, văz așa copilă,
Abia seama i-am luat,
Când mă aflu fără milă
Tot dodată desarmat.
Norocu gândea să poată,
Ca, prin ea meșteșugind,
Să mă-njuge-n veci subt roată;
D-abia am scăpat fugind.

Prin păduri coprins de frică,
Alerg, stau, mă uit, ascult;
Mă tem când o frunză pică;
Deșii mărăcini m-au zmult.

Când mi se părea d-aproape
Că vrăjmașul m-a sosit,
Nezburând, adesea-n groape
Sărind, eu cădeam zdrobit.

A ta bună priimire
C-am scăpat m-a-ncredințat,
Și d-a lui nelegiuire
C-altu nu e vinovat.

Aș zbura d-aș avea stare,
La maică, la dumnezei;
De rușine mi se pare
Că n-o să-i mai văz pe ei!

Resplătirea îmi aprinde
Jeratic nestins în pept,
Și mirare mă coprinde,
Eu atât, cum mai aștept!

Biruirea mea în grabă
A putut a mă slăbi;

Dar din stare cât mai slabă
Mai curând poci m-întări.
Acum voi să se arate
D-am putere eu sau nu,
Ori sunt legile schimbate
După cum norocul vru".

Mișcare puțină face,
Stă, ș-îl văz iar se mișcând;
Filomel-atunci, când tace,
Când iar s-aude cântând.

Ea îi simte-ntâi puterea,
Și cu glas petrecător
Tuturor apropierea
Spune-a dulcelui amor.

Cu ea mii de păsărele
Se unesc concertuind;
Și deodată lună, stele,
De tot fața-și perd albind.

Saltă-n sus, pe lângă focuri
Călător și ciobănaș;
Preresună-n multe locuri
Dulce glas de flueraș.

Toate se deștept, simt, cere
Magnetul însuflețit
Ce va prin împărechere
Sufletul a fi-ndoit.

Se deștept cele-nsoțite
Spre-a-nălța slavă l-Amor;
Ne-nsoțite, despărțite,
Spre-a jăli cel mai trist dor.

Aurora se coboară
Din brațele lui Titon
Veselă și rumeoară
Fără teamă de vrun zvon.

P-a ei cale semănată
De trandafiri vii la fețI
Vine, porți deschide-ndată
Zâmbitoarei dimineți.

Focurile-și respândește
Noaptea lor se suppuind,
Norii toți îi aurește
Viața firei înnoind.

Băsicuțele de roă
Ce pe iarbă strălucesc
Câmpului dau zmalturi nuoă,
Florile l-înveselesc.

De miroase îmmulțite
Balsam viu din ele dând,
Zefir dulci suflări trimite
Ici și colo se jucând.

Arătorul ce silește
Boii săi cei grei la pas
Cântând spune ce dorește
Tare răsun-al lui glas.

Plăcute zbierări de turme,
Aerul îl umple tot;
Tauri grei p-ale lor urme
Apăsate mugiri scot.
Călușaoa d-altă parte,
Lor respunde nichezând;

Ecco prelungind în parte,
Al ei glas tot s-înălțând.

Ochiului s-arăt grămadă
Turnuri, case, vii, grădini,
Munți verzi, munți d-o zăpadă
Lucitoare fiind plini.

Ducând apă cânt fetițe.
Mai încolo lângă oi,
Spun, ca ele ciobănițe
Că sunt bine câți sunt doi.

Ecco prea cu îngrijire
Al lor cântec rescântând,
Drag îl duce la simțire
Și desmiardă orice gând.

Rândurele zbor s-întrece,
C-o aripă răzuesc
Unda, ce-și torn pe trup rece,
Recorite s-întăresc.

Face fluturi mii să zboare,
Cum va zefiraș ușor;
Albini fac din floare-n floare
Furtișag nestricător.

Se înalță cu mândrie
Soarele pre răsărit,
Toate lui cu bucurie
Pe loc închinări trimit.
Prin armonie nespusă
De acord unsunător;
Firea e-n mișcare pusă;
Orice ton resun-amor!!

Înlățită mi-e simțirea
Acum simț deosebit,
Simțind văz deosebirea
De simțit și de simțit.

Sângele mi s-înnoește,
Mințile mi se desleg,
Orice glas mie-mi vorbește,
Orice ton eu înțeleg.

Vinele repede-mi bate,
Firei voi să dau respuns,
La simțirile-nălțate
Al meu glas e neajuns.

Dar mi-e inima deschisă
Ș-în lăuntru ei văzut,
Spune cu o mută zisă
Că ce simț mi-e prea plăcut!

Ajung ca în aromire,
De plăcere îmbătat,
Când d-Amor cu o zâmbire
Ca din vis sunt deșteptat.

"- Tinere iubite!-mi zice,
Destul, te cunosc acum;
De tine acum ferice,
Acum calci pe al meu drum!
Calcă cu statornicie,
Rabdă tot neostenit,
Ș-orice întâmplare vie
Nu fi desnădejduit!

Ce ai mai scump, mai sfânt, mai mare
Legăminte omenești;

Gând, păreri, încredințare,
Toate să mi le jertfești!"

Glasul poporului subt despotism

(1821)

Răscoală-te, inima mea, din a răbdării boală !
Grozav, grozav ai suferit, grozavă te răscoală !
Să tremure, să tremure cumplita tiranie:
Zdrobită azi în pulbere, pe loc să nu mai fie !
Ființa ei și numele în iad să se coboare !
Și-ai ei prieteni mult huliți ca ea să se doboare !
Drept îndreptînd oricare drept poporu n-are plată;
Minte-nțeleaptă mintea lui prin fapte se arată.
Ai libertății fii sînt toți sub steagu-i cîți se-adună,
Toți robii își rup fiarăle ! Toți bunii s-împreună.
Poporu-ncrede cîrmele-i la fiii făr'de lege.
Să tremure ! să tremure cumplita tiranie !
Zdrobit va fi cine-o-ndrăzni gînd de tiran să-i vie.

La mincinosul

Tu, ce pui cucul în colivie
Ș-îl faci și iarna de cîntă ție,
Tu îmblînzești lei și orice fiară,
O-njugi la caru-ți, și ea nu zbeară;
Vel-mincinoase boier preamare !
Preț adevărul te juri că n-are ?!

Bineînțeleșii

Preotului, ce citise
Pe una ce-n grab' murise,
Zicea o cocoană bună:
"— Șade rău să spui minciună !
L-alții n-ai tăgăduit-o,
C-ai fost d-ai și spovedit-o !
Părinte-o socotești glumă ?
Ori nu știi ce este ciumă ?
Astfel cugetă creștinii,
Să zmreduiești toți vecinii ?
Nu știi că-ți rîdică daru ?
Dar an nu băuș paharu ?
Ba două pahare rele,
Doi feciori nu-s bagatele !"
Fără multă judecată
Preotu răspunse-ndată:
"— Cocoană, ce-ți spun nu crede
Cîți cu ochii lor nu vede !
Paharele seci sînt rele;
Dar nu-s astfel ale mele.
Zeu, Dumnezeu, le beau pline,
Și eu cîte beau ? puține !
Nu le număr să țiu minte !
Că opt abia-mi ud un dinte;
Și mi-au spus mulți că e-a minții,
Des așa tot să-mi spăl dinții,
De a cărora păstrare
Îngrijesc ca lucru mare".

Ielele

I

Umbre se plimbă,
Vîntul se schimbă,
Neguri s-adună,
Maluri răsună,
Chiote !
Țipete !
Chicote !
Urlete !
Hurur brumb ! Brumb ! (bis)

Trec zgomotoase
Scrîșniri dintoase,
Fluieră
Relele,
Danțeră
Ielele !
Hurur brumb ! Brumb ! (bis)

Cu mac pe frunte,
Pășsesc spre munte
În pielea goală ;
Înghit din oală
Prea nodoroase
Găluști vîrtoase ;
Deșert pahare
Acre, amare,
Capul își
Cleatănă,
Trupul își
Leagănă,
Hurur brumb !

Una e chioară,
C-un ochi de cioară ;
Alta spetită,
Mult obosită ;
Alta gușată
Tot ceartă cată ;
Alta bîrfește,
Prea neghiobește ;
Una gîngavă
Stă pe gîlceavă ;
Alta bogată,
Șchioapă-ngînfată ;
Alta calică,
Gheboasă, mică ;
Cea mai snovoasă
E ofticoasă ;
Și cea mai bună
E cea nebună ;
Toate pizmașe,
De om vrăjmașe.
Nerușinate,
Înverșunate ;
Cît simt răcoare
Dau din picioare ;
Toți dracii strigă,
Ca să le frigă ;
Ei lor plăcere
Fac cum le-o cere.
Cu draci voioase
Zbor piste case ;
Înfricoșate
Trec piste sate,
Mult mai trufașe
Merg la orașe,
    Hîrîie
    Mîrîie,
    Duduie,
    Zguduie.
Hurur brumb ! Hurur brumb !

Tot miaurlăire !
Tot chiuire !
Tot de turbare
Rîs ! Văietare !
Hurur brumb !
Cîrduri și gloate
Se car pe roate,
Hurur brumb ! Brumb ! (bis)

Iar cînd frîng cară
Osînd-amară !
Foc și pieire !
Pe omenire !
Hurur brumb ! (tris)

De om oricare
Iau mădulare,
Lipsa să-și dreagă ;
Cu sînge-o-ncheagă.
Ard și usucă
Orice apucă.
Chiote !
Țipete !
Chicote !
Urlete !

Fluieră
Relele,
Danțeră
Ielele,
Capul își
Cleatănă,
Trupul își
Leagănă.
Hîrîie,
Mîrîie,
Duduie,

Zguduie.
Hurur brumb ! Brumb !

Iar miaurlăire !
Iar chiuire !
Iar de turbare
Rîs ! Văietare !
Hurur brumb !

II

Baba Neacșa, Moș Crăciun
Așa povestesc și spun :
Acum zic că s-au lăsat
Nu mai vin ielele-n sat,
De cînd un unchiaș bătrîn
A învățat pe român,
Să nu puie lor prinos
Cîte-o roată de prisos,
Precum ei obișnueau
Pe streașină de puneau ;
Acum caru-l pun întreg
De lemn ce-ntr-adîns aleg.
De atunci nu b]ntuiesc
Decît lăcașul popesc,
Casa de proprietar,
Unde n-au pe strășini car ;
Ș-acasă pe la zapciu
Des s-aude vai ! și chiu !
Iele prin orașe fac
Năravul lor după plac.
Mîini, picioare nu răpesc,
Nici alt mădular trupesc ;
Acum pe unde se duc
Numai creierii usuc ;
Cînd își frîng caru ș-îl dreg
De minți de oameni se leg.
Aleși preoți, dregători,
Prezidenți, judecători,
Coconași mai însemnați
Pe drum rămîn fermecați.
Și matroane vor, nu vor
Se fac astfel jertfa lor.
La așa împrejurări
N-auzi decît văietări !
Norodul se plînge mult,

Stăpînii vrăjiți n-ascult,
Stau țepeni, grei, ca de plumb ;
Prea rar răspund: hurur brumb.

III

Asta-a bătrînilor povestire
De pricini multe-mi dă tălmăcire.
Cunosc acuma a cui e vina,
De ce zănatică-mi e vecina,
Ce rochi tot cumpără și rochi nare ;
Via, moșia-și dă spre vînzare.
De ce neomul ia nărăvire
Recunoștința a-i fi pieire.
De ce la doctori nu găsim vină
Cînd ne omoară cu iod sau chină
De ce moș popa citind pe carte
Altele spune băsniri deșarte.
De ce la poște cui nu aflarăm,
Ci cu birjarii pe drum plecarăm.
De ce găsirăm în cîrmuire
Loc de ispravnic, om în uimire,
Avînd întocmai asemănare
Cu sfrejit iepure-n leșinare !
Crezul dodată c-înnebunise,
Căci boier mare îl coconise ;
Cocon numindu-l, mintea-i zburase ;
Ielele hîrca-i goală lăsase.
Pe din afară iele-o pîrliră,
De păr cu totul îl jăfuiră.
Dar nu e-n stare nimeni s-înșire
A înielirii lui însușire.
Cui nu e milă, vrînd să s-încreză,
Cînd joacă bietul, vie să-l vază !
Auză-i jalea ! își spune doru :
De copii boala i-a dat amoru.
Văzînd nu vede, urechi de are
Tot le lungește spre îngîmfare.
Numai rău ! Doamne, milă să-ți fie
D-înviforat-așa sămeșie !
Ielele, ielele sînt de vină

C-a rămas mintea așa puțină !
D-asta românu rămase moale
Ca cel ce zace de mii de boale ;
Se zmreduiră de cusurașe
Și orășalele ca orașe.
Și astă boală ia drum, firește,
Precum ia drumul boala în pește,
Făr-a fi unu măcar să poată
Să-și ia căciula, să dea în gloată,
De loc nădejde nu mai rămîne,
Căci cad ca muște, bătrîni, bătrîne ;
Ș-întrec pe tineri la nebunie.
Tot mă mir doctor cine-o să fie ?

IV

Literații
Voi carii sunteți îmboldiți
Spre-a artelor cultură,
Și asudați, și vă trudiți
Muncind literatură !
Tot spini sădiți, tot stînci săpați ;
Rod vouă nu se coace !
Oare de cine v-însuflați
D-un sfert de vac încoace ?
Acele care danțu-ntind,
Pe lîngă voi, cucoane
Sînt coconițele din Pind :
Dar s-au nuntat ș-au toane.
Ele d-Apolon își bat joc :
Carpații și Caucazii
Le dau de lăcuință loc,
Și dafini le sînt brazii.
Bucegiul l-au pe Elicon ;
De cînd se pripășiră,
De răcnet glasul lor ia ton,
Urîte-mbătrîniră.
Moșnegi cum mi-au împărtășit
Ascunsa lor știință,
Din număr eu am bănuit
A ielelor ființă.
Buna, nebun-am cunoscut
Șoptindu-mi la ureche :
— „Muzele-așa ne-am prefăcut,
În oameni băgăm streche !
Șchioapa le-arată mincinos
Izvor de bogăție :
Mulți limbii-n loc ai da folos,
Dau șchioapă Românie.”

Ceasornicul îndreptat

Tu, care vremea ne spui că trece,
Ne aduci aminte des mortea rece,
Vino acuma, ia 'nvățătură,
Schimbă nedrepta ta măsură!
Scii, ticălosul om, ce puține
Pote să aibă cesuri de bine.

Când dar asupră-i răul se scolă,
Când stăpânesce războiu sau bola,
Vezi sărăcie, necaz, durere;
Când vezi primejdia 'n putere:
Atunci fă anul d'un sfert să fie,
Ș'ăl sfert să trecă, să nu mai vie!

Iar când tu vrajba vezi lepădată,
De soț soția apropiată,
Părinți, fii, frați 'și arăt iubire,
Cum lor povață dă sfînta fire;
Când a orî-căruia cuget spune
Mulțumiri scumpe de fapte bune,
Chiar când vrăjmașului meu fac bine:
Cât ziua sfertul atuncea ține!

Vezi a mândriei la om peire,
Nemilostivă neomenire,
Nelegiuire că se uneltesce,
Prieteșug că se răcesce;
.....
Vezi tu un cuget fără de lege,
Că sfinte noduri va să deslege,
De simțiri inima când vezi secă:
Fă ca minutul, anul să trecă!

Când vezi dreptatea că biruesce,
Când despărțiții înger unesce,
Când toți Românii au cinste mare,
A simpatiei când vezî lucrare,
Când obștea nostră e fericită:
.....
Atunci secunda fă s'întârzie,
D'un bun an visect fă-o să fie!

Așa, plăcută, tu dându-mi pace,
Și eu prieten al tea m'oiu face;
Iar cum bați cesuri de vel mal bate,
Nemu-ți dărăpăn, după dreptate!
Căci fără nici o milostivire
Superi auzul ș'ori-ce simțire,
Când fără vreme spui că e vreme:
De rău, de morte, tot a ne teme

Adevărul

VI

Nimic nu e nou,
Nimica neștiut
Din cîte arăt vouă :
Lumina nouă nu e,
Dar ea desființează
Grămada-ntunecimei.
Cercarea am pornit-o,
V-am dat făgăduială ;
Dar n-alerg să vă-mbăt.
Precum fac demagoghii,
Ce, îmbătați de fumul
Atotputerniciei,
Umblă ș-înșală lumea
Cu jertfe, mîglisire
Sub fățăria
Blîndeței, omeniei
Și facerii de bine,
Cît izbutesc d-ajunge
Aleși să stăpînească ;
Îndată dau de față
Cumplita tiranie,
Cheamă pre înțeleșii
Ministri să slujească.
A lor deșertăciune.
Adun, ascund comori
Din biruri înfocate,
În sfaturi tot greșite,
Mii izvodiri fac nouă ;
Vor să dezgroape morții,
Cînd nu le mai ajunge
A viilor avere.
În lupta desfrînării
Iubirii de domnire,
Se-nșală între dînșii,
Se rod în vicleșuguri,

Se luptă să apese
Strigarea pătimirii !
Stau pînă cînd vîlvoarea
Odată-i pridideşte ;
Atunci tiranul vina
Descarcă pre ministri,
Ministrii pe tiran ;
Cuvinte de-ndreptare
De joc, de rîsul lumei !
Întărîtînd norodul
Pînă cînd se deşteaptă,
Şi cere socoteală,
Şi răzbunare cere,
Groaznică-n sfîrşit vine,
Nu de la cer pedeapsa,
Ci de la harnici oameni :
Oameni ce s-înţeleg
Ca dumnezeii vieţii !
Vrednici de închinare,
Dar prea puţin folosul !
Numai un punt de vreme
Răsare-a minţii floare ;
Rodul al ei, dreptatea,
Puţin ca dînsa ţine :
Abia cît rugăciunea
Către cerescul tată.
Îndată zdrevenia,
Frumoasa bărbăţie
Se duce, piere,
Nu i se mai află urma.
Nenumărate rele
Ca norii se răscoală.
În suflet-se-mbuibează :
O zmreduire
Ca-n trupuri încuibată,
Suflet lipind de suflet,
Le dă turbarea
Furtunei mării,
Se luptă vijelie
Cu vijelie :

Turlace bubuie,
Se sparg în răcnete,
Mințile omului
Uimirea întunecă,
Îl lasă îngerii,
Dumnezeu n-are,
Soțietatea turmă
De lupi se face,
Orbiri de pătimi
Iau năvălire,
Desăvîrșită
E sfîșierea !!!
Pre leu
Strein, sălbatic,
Prileju-l bucură,
Pe turmă tabără
Și prad-o face.
Se liniștește iarăși !
Iar vezi pre om
Sub tirania nouă,
Ca vita ce cu jugul
A fot obicinuită,
Cu soarta-și mulțumit,
Visează fericire ;
Ba crede că e slobod
Sub prefăcute pravili ;
Și iar din cap începe
Ș-înșale, să s-înșale :
D-ăst cearcăn al greșalei
E toată istoria.
Doresc ca floarea minții
A fi nemuritoare,
Și rodu-i să ne fie
Pîine, de totdauna.
Voi, înțeleșii zdraveni
Să-i fie grădinari
Și săditori, și paznici,
Împlinitori de lipse,
În veci să nu lipsească !
Voi, cei d-aproape mie,

Românii să dea pilda
Ca cei ce se coboară
Din neamu-ntîei pilde !
Cunoaștem pre mulți oameni
Cu mare-nțelepciune
Ce-au săvîrșit științe,
Arte și meșteșuguri.
Sînt monumente, vrednici
Dovezi de nemurirea
A duhului de om ;
Dar n-au făcut ispravă,
Căci partea muritoare,
Partea ce are vita
Plămadă-n firea noastră,
Tot spre dărăpănare
Ne-atîrnă și spre moarte.
E-n veci neînțeleasă :
Noi lesne n-o supunem
Și vîrsta de mirare,
Ce preschimbări croiește
Din șapte ani în șapte :
Năravuri felurite,
În om se pun altoaie
Cînd rele, și cînd bune.
Pravila-nvățătura,
Religia, guvernul
Nu pot să mîie frîul
Al regulării vieții,
Opinia a lumei
Prea slab se-nfiorează.
Așa n-avem zăbală,
S-înduplece pornirea.
Soțietatea încă
Nu-și cată izvodirea
De om îngrijitoare,
Ca p-un copil să-l poarte,
În veci să-l ție slobod
Cu cele spre odihnă-i,
Ferit de tiranie !
Ș-în veci răspunzătoare

Să ție a lui ființă
De orice lenvire-i !
Molranic lui, și lumei
Lucrînd l-al vieții bine.
Religii de tot felul
Tot s-au crezut de oameni,
Din toate-n hristiana
Lucește adevărul :
Pe toate tirania
Și le-a făcut unelte !
Guvernurile toată
Încrederea pierdură,
Căci lege, pravili, școale
Și toate viclenră.
Albinele, castorii
Statornic ne dau pilde,
Ce-ar face omenirea
La ei s-ajungă țintă !
Cum să-aibă lăcuințe
Cum duhul să-și hrănească
Cu trupul dopotrivă,
Roduri să dea prin fapte,
Secundă făr-a pierde.
Nu în de păsări cuiburi
Nu-n vizuini de fiare,
Să aibă constituții
Ce-ncrederea înșală,
S-încep a forma oameni
Din jos de două vîrste,
Îngrijitor părinte
Constituindu-și rege,
Ființă, iar nu vorbă...
În faptă să n-adoarmă
Nici mintea-i, nici iubirea-i
Să ție-ntru dreptate
El, loc de Dumnezeu.
Tot vie moștenirea
De înțeleși păzind-o,
Întocmai ca vestale
Nestinsă să păstreze

Aprinsa lor lumină
Să poată adevărul
Minciuna s-o zdrobească,
Prin focul său de viață,
Materia a morții
Cu duhu-mpreunînd.

Adevărata iubire

Din ceasu-n care te-am văzut,
Nu am odihnă nici minut,
Și nicăiri nu găsesc loc
Să dau astîmpăr l-așa foc,
Plec grabnic, cînd voiesc să șăz,
Cînd voi să plec, atunci m-așăz.

Deștept sînt, dorm, aievea-n vis
Chipul tău stă-nainte-mi scris!
Cu orice om mă întîlnesc,
Întîi de tine-oi să-i vorbesc,
Oricum simț bine, ori simț rău,
Spui, cer, chem, cînt numele tău.

Dar cînd te-ntîmpin undeva,
Rîz, plîng, încep a tremura,
Și gat-a fi prea vorbitor,
Vrînd mila-ți cere l-al meu dor,
Cînd sînt aproape s-îndrăznesc,
Cuvîntu-mi piere, amuțesc.

Pacea

Crești în sîn pe Plutu, pace mult bogată,
Ramură măslinu-ți dă veselitoare,
Șarpe la picioare ai nevinovată ;
D-orice măiestrie, zboară, iubitoare !

Cornu-nbilșugării adun-ne îndată !
D-armaturi, de păvăzi, vino arzătoare,
Grasul, roditorul, albul piept ne-arată,
Puie caduceu-ți iar negoțu-n floare.

Scump însărcinată de flori, spicuri, poame,
Dăruiește nouă faceri mii de bine !
Izgonește rele, boale, ciumă, foame !

Prea întemeiete fă s-avem cu tine
Sfintele de neamuri prăvili econoame !
Fericirea noastră nezmintită ține !

Stanțe la List

I

Cum va-ndrăzni poetu
Să cerce să te cînte,
Ș-a-ți nemeri portretu
Văpsele să frămînte ?

II

Cînd însuți ți-ești cîntarea,
Zugravu și sculptoru,
În inimi sapi mirarea
Și lauda-ți și-amoru ?

III

Dar lumea ce te știe
Mult să se-nveselească !
Talentu-ți se descrie
Prin limba românească :

IV

Acum l-a ei rostire
Dă adevăru biru ;
Prin a virtute-ți fire,
Tu list, cînți cu claviru

V

Tu cînți ca melodia
De glas, susur, murmură,
Tu cînți ca armonia
De stele, de natură.

VI

Tu cînți și ca lumina,
Ca fulgeru, ca tunet ;
Cînți d-aure, zefiri lina
Suflare și răsunet.

VII

Tu cînți ca libertatea
În inimi împilate ;
C-amoru, ca dreptatea
Cînți ; răni sînt alinate.

VIII

Tot tonu-ți din simțire
Românul nu-și mai scoate ;
A ta întipărire
El a uita nu poate.

IX

Adu-ți și tu aminte.
Oriund-ei fi ferice,
D-aceste dragi cuvinte,
Ce dragostea-i îți zice.

La pravila țării

Ah! de-ar putea a ne dobîndi
Și câte avem pierdute!
Atunci, ce duhuri n'ar grăi?
Ce guri ar mai fi mute?

Atunci și acest Corb sîrman
Iar Aquila s'ar face,
Și ori-ce Român ar fi Roman,
Mare 'n războiu și 'n pace!

Table of Contents

Primăvara amorului
Buna vestire
Primăvara amorului
Glasul poporului subt despotism
La mincinosul
Bineînțeleșii
Ielele
I
II
III
IV
Ceasornicul îndreptat
Adevărul
VI
Adevărata iubire
Pacea
Stanțe la List
I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
La pravila țării

Table of Contents

Primăvara amorului	1
Buna vestire	2
Primăvara amorului	3
Glasul poporului subt despotism	16
La mincinosul	17
Bineînțeleșii	18
Ielele	19
I	20
II	24
III	26
IV	28
Ceasornicul îndreptat	29
Adevărul	31
VI	32
Adevărata iubire	38
Pacea	39
Stanțe la List	40
I	41
II	42
III	43
IV	44
V	45
VI	46
VII	47
VIII	48
IX	49
La pravila țării	50